

PARTER (Antal tilltalade: 2)

Tilltalad

Helder Alexander G Opdebeeck, 19861166-9535
Oude Zak 3
8000, Brugge
Belgien

Offentlig försvarare:

Advokat Lars Hurtig
Process Advokatbyrå HB
Birger Jarlsgatan 73-75, 1 tr
113 56 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Mats Ljungqvist
Åklagarmyndigheten
Riksenheten för säkerhetsmål
Box 57
101 21 Stockholm

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Grov obehörig befattning med hemlig uppgift, 19 kap 8 § brottsbalken
2018-11-30 -- 2018-12-02
2. Obehörigt tillträde till skyddsobjekt, 7 § 1 st och 30 § 1 st 2 men skyddslagen (2010:305) i
sin lydelse före 1 januari 2020
2018-11-30 -- 2018-12-02
3. Olovlig avbildning av skyddsobjekt, 7 § 2 st och 30 a § skyddslagen (2010:305) i sin
lydelse före 1 januari 2020
2018-11-30 -- 2018-12-02

Påföljd m.m.

Fängelse 1 år 4 månader

Förverkande och beslag

I beslag tagna bärbar dator, minneskort och dyrkset förklaras förverkade. Beslagen ska bestå (Säkerhetspolisen, beslagsliggare nr B 101-18 punkten 3 samt B 102-18 punkterna 2 och 4).

Sekretess

1. Sekretessen enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifter som lagts fram vid förhandling inom stängda dörrar och som rör verksamhet för att försvara landet eller planläggning eller annan förberedelse av sådan verksamhet eller som i övrigt rör totalförsvaret.
2. Det förordnande enligt 5 kap. 4 § rättegångsbalken (yp pandeförbud) som meddelats under rättegången för uppgift för vilken det gäller sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta gälla för de under förhandlingen inom stängda dörrar närvarande personerna. Förordnandet gäller till 2042-05-18 och innebär inte någon inskränkning i vad som i övrigt gäller för sekretess. Överträdelse av förbudet är förenat med straffansvar.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Lars Hurtig får ersättning av staten med rätt räknat 198 103 kr. Av beloppet avser 39 621 kr mervärdesskatt.
 2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
-

Tilltalad

MAX William Leonard, 19850870-1631
23 Huddersfield, Diggle
OL3 5NT Oldham
Storbritannien
Medborgare i Storbritannien

Offentlig försvarare:

Advokat Rodney Humphreys
Brottmålsadvokaterna Alpha Omega KB
Scheelegatan 12
112 28 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Mats Ljungqvist
Åklagarmyndigheten
Riksenheten för säkerhetsmål
Box 57
101 21 Stockholm

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Grov obehörig befattning med hemlig uppgift, 19 kap 8 § brottsbalken
2018-11-30 -- 2018-12-02
2. Obehörigt tillträde till skyddsobjekt, 7 § 1 st och 30 § 1 st 2 men skyddslagen (2010:305) i
sin lydelse före 1 januari 2020
2018-11-30 -- 2018-12-02
3. Olovlig avbildning av skyddsobjekt, 7 § 2 st och 30 a § skyddslagen (2010:305) i sin
lydelse före 1 januari 2020
2018-11-30 -- 2018-12-02

Påföljd m.m.

Fängelse 1 år 4 månader

Förverkande och beslag

I beslag tagna minneskort förklaras förverkade. Beslagen ska bestå (Säkerhetspolisen, beslagsliggare nr B 100-18 punkterna 2 och 3 samt B 101-18 punkten 1).

Sekretess

Se domslutet för Helder Opdebeeck.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Rodney Humphreys får ersättning av staten med rätt räknat 204 943 kr. Av beloppet avser 40 989 kr mervärdesskatt.
 2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
-

FÖRSVARSSSEKRETESS M.M.

Det här målet handlar om ett obehörigt intrång i berget på den av Marinen inom Försvarmakten disponerade Musköbasen i Haninge kommun. Enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller sekretess för uppgift som rör verksamhet för att försvara landet eller planläggning eller annan förberedelse av sådan verksamhet eller som i övrigt rör totalförsvaret, om det kan antas att det skadar landets försvar eller på annat sätt vållar fara för rikets säkerhet om uppgiften röjs. I målet förekommer ett flertal uppgifter som omfattas av denna sekretessbestämmelse, bl.a. innehållet i filmer och fotografier som de tilltalade tagit och namnet på åklagarens vittne FM060. För att säkerställa att sekretessen upprätthålls har stora delar av huvudförhandlingen hållits inom stängda dörrar. Det ska dock understrykas att ingen bevisning – inklusive FM060:s namn – hållits hemlig för parter och rätten.

YRKANDEN M.M.**Yrkanden om ansvar och förverkande**

Åklagaren har framställt följande yrkanden om ansvar och förverkande mot Max Leonard och Helder Opdebeeck.

Grov obehörig befattning med hemlig uppgift, obehörigt tillträde till skyddsobjekt och olovlig avbildning av skyddsobjekt

Gärningsbeskrivning

”Helder Opdebeeck och Max Leonard har gemensamt och i samråd vid två tillfällen, dels kvällen den 30 november till efter midnatt natten till den 1 december 2018 och dels kvällen den 1 december till efter midnatt natten till den 2 december 2018, utan syfte att gå främmande makt tillhanda, obehörigen inträngt och kvarstannat i berget på den av Marinen inom Försvarmakten disponerade Musköbasen, som är ett skyddsobjekt, i Haninge kommun, och där obehörigen anskaffat, framställt och tagit befattning med uppgifter som rör förhållanden av hemlig natur om försvarsverk, vapen, förråd och aktiviteter på Musköbasen, vars uppenbarande för främmande makt kan medföra men för Sveriges säkerhet. De har härvid rekognoserat, filmat och fotograferat inne på Musköbasen.

Den obehöriga befattningen med hemliga uppgifter är att bedöma som grovt brott särskilt eftersom det rört sig om förhållanden av stor betydelse för Sveriges säkerhet men även med beaktande av att det varit planerad, organiserad och upprepad verksamhet.

Avdelning 1

Helder Opdebeeck och Max Leonard har gemensamt och i samråd utöver det ovan beskrivna inträngandet och kvarstannandet inne i berget på Musköbasen, dessförinnan båda kvällarna uppsåtligen eller av oaktsamhet obehörigen berett sig tillträde till och uppehållit sig i en i naturen omgivande militär zon tillhörande skyddsobjektet Musköbasen. De har härvid passerat över taggtrådförsedda stängsel, som varit försedda med skyltar om att området är skyddsobjekt, dels ett stängsel cirka 1 000 meter från tunnelingången till de underjordiska delarna av Musköbasen, dels ytterligare ett stängsel placerat invid norra tunnelingången till Musköbasen.

Helder Opdebeeck och Max Leonard har gemensamt och i samråd vid ovan nämnda tillfällen, uppsåtligen brutit mot ett skyltat förbud att göra avbildningar av och inom skyddsobjektet Musköbasen, genom att olovligen ta 78 videofilmer och 88 fotografier den första natten samt 54 videofilmer och 20 fotografier den andra natten, vilka i huvudsak avbildat de underjordiska och mest skyddsvärda delarna av skyddsobjektet Musköbasen.”

Lagrum

19 kap. 8 § brottsbalken, 7 § första stycket och 30 § första stycket skyddslagen (2010:305) samt 7 § andra stycket och 30 a § skyddslagen (2010:305)

Särskilda yrkanden

Det yrkas att i beslag tagna lagringsenheter enligt nedan ska förverkas med stöd av 36 kap. 2 § brottsbalken alternativt 36 kap. 3 § brottsbalken:

- a) Från Max Leonard; minneskort SanDisk Extreme 32 GB microSD (del av beslag nr B 100-18-2, som suttit i en GoPro Hero 6 kamera).
- b) Från Max Leonard; minneskort SanDisk Ultra 32 GB micro SD, vitt/grått (del av beslag nr B 100-18-3, som suttit i en Nikon D750).
- c) Från Max Leonard; minneskort SanDisk Extreme 32 GB microSD (beslag nr B 101-18-1).
- d) Från Helder Opdebeeck; en bärbar dator Apple Macbook Air (beslag nr B 101-18- 3).
- e) Från Helder Opdebeeck; minneskort SanDisk Extreme 32GB microSD, (beslag nr 102-18-2 som suttit i Canon EOS 550D).

Vidare yrkas att ett dyrkset förverkas enligt 36 kap. 3 § brottsbalken (beslag nr B 102-18-4). Yrkandet riktas mot Helder Opdebeeck.

Inställningar*Max Leonard*

Max Leonard har förnekat gärningen och bestritt ansvar för brott. Han har medgett att han tillsammans med Helder Opdebeeck vid två tillfällen, dels kvällen den 30 november till efter midnatt natten till den 1 december 2018 och dels kvällen den 1 december till efter midnatt natten till den 2 december 2018 obehörigen inträngt och kvarstannat i berget på den av Marinen inom Försvarsmakten disponerade Musköbasen, som är ett skyddsobjekt och att de där fotograferat och filmat. Han har förnekat att han rekognoscerat. Han har bestritt ansvar eftersom han trodde att Musköbasen var nedlagd och endast användes för civila ändamål (bristande uppsåt). Han har även ifrågasatt att hans handlande – om fotografierna och filmerna uppenbarats för främmande makt – kan medföra men för Sveriges säkerhet. I vart fall har han inte haft uppsåt i förhållandet till det.

Max Leonard har inte vitsordat att befattningen rört förhållanden av stor betydelse för Sveriges säkerhet. Han har under alla förhållanden gjort gällande att han inte haft uppsåt i förhållande till det. Varken gärningen eller verksamheten har heller varit planerad, organiserad och upprepad i lagens mening.

Max Leonard har medgett att han tillsammans med Helder Opdebeeck obehörigen berett sig tillträde till och uppehållit sig i en i naturen omgivande militär zon tillhörande skyddsobjektet Musköbasen och att de härvid passerat över taggtrådförsedda stängsel, som varit försedda med skyltar om att området är skyddsobjekt. Han har bestritt ansvar på den grunden att han inte kände till eller borde ha känt till att Musköbasen var ett skyddsobjekt (bristande uppsåt och oaktsamhet).

Max Leonard har medgett att han tillsammans med Helder Opdebeeck vid ovan nämnda tillfällen, brutit mot ett skyltat förbud att göra avbildningar av och inom skyddsobjektet Musköbasen, genom att olovligen filma och ta fotografier. Han har bestritt ansvar på den grunden att han inte kände till att Musköbasen var ett skyddsobjekt (bristande uppsåt).

Max Leonard har medgett förverkandeyrkandena.

Helder Opdebeeck

Helder Opdebeeck har förnekat gärningen och bestritt ansvar på samma grunder som Max Leonard. Han har lämnat förverkandeyrkandena utan erinran.

UTREDNINGEN

Förhör har hållits med de tilltalade Max Leonard och Helder Opdebeeck. Åklagaren har som muntlig bevisning åberopat vittnesförhör med FM060 (Försvarmakten) och brigadgeneralen Peder Ohlsson (Försvarmakten).

Åklagaren har i övrigt presenterat följande bevisning.

- Försvarmaktens beslut 2013-11-18 om Musköbasen som skyddsobjekt, inbegripet underlag för beslutet inklusive beskrivning (karta eller skiss).
- Utdrag från sökning på Internet, engelska Wikipedia om Musköbasen.
- Öppet informationsinhämtat material från Försvarmaktens hemsida om militär verksamhet som bedrivs på Musköbasen.
- Uttagna dokument från Internet i form av lista från SIPRI och utdrag från SAAB:s hemsida angående SAAB:s vapentillverkning och uppgifter från Wikipedia angående Saab Kockums AB och dess verksamhet samt uppgifter från Wikipedia angående Saab Automobile AB:s verksamhet.
- Fotografier från bildsökning på Google, Internet, avseende sökbegreppet ”örlogsbas Muskö”.
- Förevisning av SVT:s produktion ”Muskö örlogsbas-Inbyggd i ett berg” från programserien ”Hemliga svenska rum”, från 2009, vilken finns tillgänglig på YouTube.
- Utdrag från boken ”Muskö – en örlogsbas i berget” av Leif Högberg.
- Förevisning av ett inslag från programmet ”Söndagsöppet” med komikern Svullo, som sändes mellan 1990 och 2003 och som sedan 2008 kan ses på YouTube.

Avdelning 1

- Fotografier extraherade från minneskort tillhörande Max Leonard föreställande ett intrång i en ubåtsbas i Albanien samt uppgifter från Wikipedia om ubåtsbasen Porto Palermo Tunnel, i Albanien.
- Karta över Muskö, kartbilder från Google maps med rekonstruktion över intrångsväg i skyddsområdet och fotografi avseende fyndplats för de tilltalades hyrbil på Muskö.
- Beslagsprotokoll och fotografier på beslagtaget gods i form av mobiltelefoner, kameror, minneskort, datorer, extern hårddisk, mörkerkikare, tillgripna skyltar från Musköbasen. sammanställt med IT-forensiskt undersökningsprotokoll 2019-06-10.
- Yttrande med menbedömning från Försvarmakten, Marinen och Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten, inklusive komplettering.

Åklagaren har även förevisat digitala filer som påträffats i minneskort till kameror, go-pro kamera och i dator.

Max Leonard och Helder Opdebeeck har som bevisning åberopat följande.

- Bilder och information från sökningar på Internet (Google, Wikipedia och stockholmarchipelago.se).
- Videoklipp från YouTube av det TV-inslag där komikern Svullo besöker Musköbasen.
- Blogginlägg ifrån en amerikansk turist som var på guidad tur på Musköbasen år 2008.
- Skyltar på tidigare militära anläggningar (blogginlägg, bild från Olavsvern, Norge, bild på ett gammalt krigsskepp i Gent, Belgien).
- Publika bilder på Muskö och marinbasen i Karlskrona från Google-maps.
- Bilder från militära anläggningar i Storbritannien och nedlagda militära anläggningar.
- Bilder på den typ av anläggningar Securitas bevakar i Storbritannien och Belgien.

Helder Opdebeeck har därutöver presenterat bilder från tidigare Urban Exploration-resor.

TINGSRÄTTENS SKÄL

SKULD, RUBRICERING OCH FÖRVERKANDE

Vad har framkommit?

Följande har till en början framkommit genom den samlade utredningen. I samband med att en skyddsvakt den 2 december 2018 kl. 00.50 ronderade i berget på den av Marinen inom Försvarsmakten disponerade Musköbasen i Haninge kommun såg han två okända personer springa bort från honom. Skyddsvakten ropade åt personerna att stanna. När de inte hörsammade detta ropade han att han hade vapen. Personerna fortsatte trots det att springa. Skyddsvakten avfyrade då ett varningsskott. Därefter lade sig de båda personerna ned på marken och de kunde gripas. Personerna visade sig vara den brittiske medborgaren Max Leonard och den belgiske medborgaren Helder Opdebeeck. Militärpolis tillkallades och en brottsutredning inleddes.

Utredningen visade att Max Leonard och Helder Opdebeeck hade kommit till Sverige via Skavsta flygplats den 30 november 2018. De hade därefter hyrt en bil och tagit sig till Musköbasen, som enligt beslut från Försvarsmakten är skyddsobjekt. På Musköbasen råder tillträdesförbud och foto/avbildningsförbud. Efter mörkrets inbrott tog sig Max Leonard och Helder Opdebeeck obehörigen in på basen och uppehöll sig där; inledningsvis i en i naturen omgivande militär zon tillhörande basen. I samband med intrånget passerade de ett taggtrådförsett stängsel cirka 1 000 meter från tunnelingången till de underjordiska delarna. Därefter passerade de ytterligare ett stängsel placerat invid norra tunnelingången till Muskö-basen. Båda stängslen var försedda med skyltar – placerade med 30 meters mellanrum – som informerade om att området var skyddsobjekt. Max Leonard och Helder Opdebeeck tog sig därefter in i Musköbasens underjordiska delar. Därinne filmade de och tog fotografier. Någon gång under natten den 1 december 2018 lämnade de Musköbasen utan att bli upptäckta.

Avdelning 1

Max Leonard och Helder Opdebeeck har berättat att de sov i hyrbilen och att de under dagen den 1 december 2018 besökte ett bibliotek i Nynäshamn där de bl.a. tittade i boken ”Muskö – en örlogsbas i berget” av Leif Högberg. Detta dokumenterade de även på film.

På kvällen den 1 december 2018 begav sig Max Leonard och Helder Opdebeeck återigen till Musköbasen för att göra ett andra intrång där. De tog sig in på området och i berget på samma sätt som tidigare. Även vid detta tillfälle filmade och fotograferade de. Som framgått ovan greps de när de på natten den 2 december 2018 var på väg att lämna basen.

Säkerhetspolisens brottsutredning visade att Max Leonard och Helder Opdebeeck hade flera kameror inklusive minneskort med sig, bl.a. en GoPro-kamera. Det visade sig att 78 videofilmer hade spelats in och 88 fotografier tagits den första natten och 54 videofilmer och 20 fotografier den andra. Filmerna och fotografierna avbildade i huvudsak de underjordiska och – enligt Försvarsmakten – mest skyddsvärda delarna av Musköbasen. Filmerna innehöll också kommunikation mellan de tilltalade. I Helder Opdebeecks ryggsäck fanns ett dyrkset som togs i beslag. Säkerhetspolisen tog även mörkerkikare och tillgripna skyltar från Musköbasen i beslag från Max Leonard och Helder Opdebeeck.

Vid undersökning av Max Leonards mobiltelefon visade det sig att han sökt på Muskö örlogsbas på Google. Detta hade skett i slutet av september 2018. Åklagaren och de tilltalade har i den delen presenterat sökresultat, bl.a. i form av sidor på Wikipedia. Max Leonard har berättat att han före resan till Sverige såg SVT:s produktion ”Muskö örlogsbas-Inbyggd i ett berg” från programserien ”Hemliga svenska rum”, och ett inslag från programmet ”Söndagsöppet” med komikern Svullo. Dessa filmer fanns tillgängliga på YouTube.

I målet har åklagaren presenterat ett yttrande med menbedömning från Försvarsmakten, Marinen och Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten, I yttrandet görs bedömningen att de sekretessbelagda uppgifter som röjts vid intrången i det

Avdelning 1

militära skyddsobjektet Musköbasen den 30 november till den 2 december 2018 medfört ett betydande men för rikets säkerhet. Åklagarens vittnen FM060 och brigadgeneralen Peder Ohlsson har under vittnesförhör inom stängda dörrar gett sin syn på det men som uppgifternas röjande inneburit.

De tilltalades uppgifter i sammanfattning

Max Leonard och Helder Opdebeeck har berättat att de är vänner och att de träffades i Köln, Tyskland, flera år före den nu aktuella händelsen. De hade då ett stort gemensamt intresse i form av s.k. "Urban Exploration". Urban Exploration innebär att man utforskar urbana miljöer, ofta platser som man normalt inte besöker. Det kan till exempel röra sig om nedlagda industrier eller underjordiska tunnel- eller vattenledningssystem. De har också sagt att de före resan till Sverige hade flera alternativa mål för resan, men att de efter förslag från Max Leonard bestämde sig för att utforska Musköbasen, som de trodde var en nedlagd ubåtsbas. De visste att det bedrevs viss verksamhet på basen, men trodde att den huvudsakligen bestod av ett civilt varv.

Max Leonard har därutöver berättat bl.a. följande. Före resan hade han läst om Musköbasen på en brittisk Wikipediasida. Där stod det att den militära delen av verksamheten var nedlagd. Samma budskap framgick även av andra sidor på Internet. Han såg även två filmer på YouTube, som var på svenska (de filmer som nämnts ovan). Han läste inga svenska Internetsidor. Efter att de landat på Skavsta flygplats hyrde de en bil och åkte till Muskö. Det var kallt, mörkt och regnade kraftigt. Vid ingången till basen befann sig en hel del människor som troligen arbetade där. Han såg inte vad det stod på skyltarna vid inhägnaden som omgärdade basen. Det framgick dock att det var Securitas som stod för bevakningen. I Storbritannien bevakas inte aktiva militärbaser av privata företag utan av militär personal. De körde därefter längs stängslet. Han såg inga skyltar på stängslet eftersom han körde bilen. De parkerade bilen vid ett hus. När det blev mörkt tog de sig in på Musköbasens område genom att klättra över stängslet. Han såg inte några skyltar. Därefter gick de genom skogen till de kom fram till ett nytt stängsel som hade en grind. Inte heller här såg han några skyltar. De klättrade över stängslet och tog sig sedan in i basen genom tunnelmynningen. Det är riktigt att de filmade och fotograferade därinne. De såg en stor skylt men förstod

Avdelning 1

inte texten. Efter att de lämnat basen sov de i bilen. Dagen efter åkte de till ett bibliotek i Nynäshamn där de hittade en bok om Musköbasen som var skriven på svenska språket. De bestämde sig för att utforska basen ännu en gång natten därpå. De tog sig in på samma sätt. Även vid detta tillfälle filmade och fotograferade de. Vid detta tillfälle blev de upptäckta och försökte springa därifrån. När vakten sköt lade de sig ned. Om han hade vetat att basen var en aktiv militärbas och skyddsobjekt så hade de inte åkt dit. Det var inte hans avsikt att riskera att skada Sveriges intressen. Filmerna skulle de kanske titta på i mindre sällskap av vänner med samma intresse. Avsikten var inte sprida dessa på sociala medier eller på annat sätt. De uttalanden som han gjorde ”till kameran” i filmerna är inte allvarligt menade. Det är i syfte att ”showa” för att göra filmen mer intressant. Det gäller exempelvis uttalandet ”[v]i ska till ett ställe som heter Muskö, och i Muskö finns det en jättestor underjordisk ubåtsbas som kanske eller kanske inte kryllar av soldater”. Detsamma gäller hans uttalande från en film som de tog inne i basen ”[v]ad håller vi på med...en aktiv jävla ubåtsbas”.

Helder Opdebeeck har berättat bl.a. följande. Det var Max Leonard som kom på idén med att åka till Muskö. De hade några andra uppslag om resmål i Sverige, men Muskö var det bästa. Han vet inte om han såg någon film på YouTube före resan. Han trodde den militära verksamheten på basen var nedlagd. Syftet med resan var att insupa miljön från kalla kriget. När de körde längs stängslet såg han att det satt skyltar på det, men han såg inte vad som stod på skyltarna. Även på nedlagda militärbaser kan det finnas kvar stängsel och skyltar, så det var inget konstigt. När Max Leonard pratade till kameran var det för att ”showa”. Om de hade vetat att militärbasen var aktiv och ett skyddsobjekt så hade de aldrig åkt dit. Det dyrkset som han hade i ryggsäcken hade han inte packat ned för den här resan; det låg i ryggsäcken sedan tidigare. Han hade köpt setet som en leksak. Han kan inte använda dyrkar. Efter den här resan slutade han med Urban Exploration.

Är gärningarna objektivt sett bevisade?

Gärningsbeskrivningens första och andra stycken (grov obehörig befattning med hemlig uppgift)

Genom den presenterade utredningen är det bevisat att Max Leonard och Helder Opdebeeck gemensamt och i samråd vid två tillfällen obehörigen inträngt och

Avdelning 1

kvarstannat i berget på den av Marinen inom Försvarsmakten disponerade Musköbasen, som är ett skyddsobjekt, och där obehörigen gjort iakttagelser, filmat och fotograferat. Filmerna och fotografierna har sparats på olika minnesenheter som tillhör de tilltalade.

Genom utredningen – bl.a. i form av de presenterade filmerna, viss skriftlig bevisning och förhören med FM060 och brigadgeneralen Peder Ohlsson – är det vidare klarlagt att de uppgifterna som Max Leonard och Helder Opdebeeck obehörigen anskaffat, framställt och tagit befattning med på sätt som redogjorts för ovan rör förhållanden av hemlig natur om försvarsverk, vapen, förråd och aktiviteter på Musköbasen, vars uppenbarande för främmande makt kan medföra betydande men för Sveriges säkerhet.

Utifrån de uppgifter och bedömningar som framgått av Försvarsmaktens menbedömning i förening med de efter omständigheterna tämligen utförliga uppgifter som FM060 och brigadgeneralen Peder Ohlsson lämnat instämmer tingsrätten i slutsatsen att de hemliga uppgifter som de tilltalade tagit befattning med rört förhållanden av stor betydelse för Sveriges säkerhet. Åklagarens vittnen har i den delen särskilt lyft fram att det är omfattningen och den stora mängden filmmaterial och fotografier sedda i sin kontext, s.k. aggregation, som ligger till grund för menbedömningen. De filmer och fotografier som de tilltalade tagit obehörigen kan därför inte jämföras med de enstaka fotografier och filmer som finns inifrån Musköbasen och som tagits under kontrollerade former, exempelvis inom ramen för SVT:s program.

När det gäller frågan om gärningen var planerad så finns det flera omständigheter som talar i den riktningen. Till en början talar de beslag som gjorts från de tilltalade i form av filmer, fotografier, kameror och annan utrustning samt de tilltalades tillvägagångssätt för att planering föregått gärningen. Därutöver har de obehörigen trängt in på basen vid två tillfällen. I samma riktning talar det förhållandet att Max Leonard två månader före resan gjorde Muskörelaterade sökningar på Google. Tingsrättens slutsats kan inte bli någon annan än att gärningen var planerad. Det är däremot inte framkommit att den skulle vara organiserad på annat sätt än att det var Max Leonard och Helder Opdebeeck som planerade och genomförde den; det finns

inga uppgifter om en mer omfattande organisering. Gärningen är vidare upprepad på det sättet att den genomförts två gånger under kort tid.

Gärningsbeskrivningens tredje stycke (obehörigt tillträde till skyddsobjekt)

Åklagaren har genom den presenterade utredningen bevisat att Max Leonard och Helder Opdebeeck gemensamt och i samråd vid båda tillfällena obehörigen berett sig tillträde till och uppehållit sig i en i naturen omgivande militär zon tillhörande skyddsobjektet Musköbasen och att de därvid passerat över taggtrådförsedda stängsel, som varit försedda med skyltar om att området är skyddsobjekt.

Gärningsbeskrivningens fjärde stycke (olovlig avbildning av skyddsobjekt)

Det är slutligen – vilket följer av ovan gjorda bedömningar – bevisat att Max Leonard och Helder Opdebeeck gemensamt och i samråd brutit mot ett skyltat förbud att göra avbildningar av och inom skyddsobjektet Musköbasen, genom att olovligen ta 78 videofilmer och 88 fotografier den första natten samt 54 videofilmer och 20 fotografier den andra natten, vilka i huvudsak avbildat de underjordiska och mest skyddsvärda delarna av skyddsobjektet Musköbasen.

Kan uppsåt eller oaktsamhet läggas de tilltalade till last?

För att Max Leonard och Helder Opdebeeck ska kunna dömas för brottet grov obehörig befattning med hemlig uppgift krävs i subjektivt hänseende att uppsåt kan läggas dem till last. Uppsåtet ska täcka de objektiva rekvisiten i gärningsbeskrivningen (se bl.a. rättsfallet RH 2021:3). När det gäller brottet obehörigt tillträde till skyddsobjekt krävs i subjektivt hänseende att uppsåt eller oaktsamhet föreligger. Beträffande brottet olovlig avbildning av skyddsobjekt har åklagaren i gärningsbeskrivningen påstått att de tilltalade handlat uppsåtligen.

Tingsrätten kan till en början konstatera att det är utrett att Max Leonard och Helder Opdebeeck uppsåtligen berett sig tillträde till Musköbasen och där avsiktligt gjort iakttagelser av basen och filmat och fotograferat denna. Max Leonard och Helder Opdebeeck har gjort gällande att de inte haft uppsåt i förhållande till omständigheterna att Musköbasen var en aktiv militärbas och ett skyddsobjekt och att deras iakttagelser,

Avdelning 1

filmer och fotografier som en följd av det omfattade förhållanden av hemlig natur vars uppenbarande för främmande makt kan medföra men för Sveriges säkerhet.

Åklagarens bevisning i denna del består till en början av utdrag från Internet bl.a. Wikipedia (från den 21 december 2018 med anmärkning om att informationen är senast reviderad den 4 juni 2018). Av utskriften från Wikipedia framgår av den engelska texten att den svenska regeringen 2004 beslutade att Marinen skulle vara koncentrerad till endast två baser; Karlskrona örlogsbas och Berga örlogsbas och mycket av Musköbasen stängdes samt att vissa delar av anläggningen fortfarande används av militären. Därutöver har åklagaren presenterat information från Internet om vapentillverkaren SAAB:s verksamhet, bl.a. att viss del av denna bedrivs på Musköbasen. Max Leonard har uppgett att han läste information om Musköbasen på Wikipedia inför resan till Sverige, men han har sagt att det i den engelska version som han tog del av angavs att basen var nedlagd. Till stöd den uppfattningen har de tilltalade åberopat bl.a. utdrag från Wikipedia och andra Internetsidor från december 2020 och september 2021. Eftersom åklagarens bevisning från exempelvis Wikipedia inhämtats i tiden närmare gärningen så har den enligt tingsrätten ett högre bevisvärde än de tilltalades. Detta särskilt i ljuset av att det på ett enkelt sätt är möjligt att ändra innehållet på Wikipedia.

Åklagaren har vidare lyft fram det visuellt iakttagbara skalskydd som fanns runt Musköbasen 2018 och som de tilltalade måste ha sett, även med beaktande av att det var mörkt när de besökte basen. Musköbasens huvudingång var då bevakad av vakter och runt området fanns såväl stängsel försett med taggtråd som tydlig skyltning. De tilltalade har medgett att de före det första intrånget befunnit sig utför huvudingången och att de där gjorde vissa iakttagelser av bevakning och personal. Helder Opdebeeck har även medgett att han såg att det fanns skyltar längs med det taggtrådsförsedda stängslet när de färdades med bil parallellt med detta. Han har dock sagt att han inte såg vad som stod på skyltarna. Enligt tingsrätten framstår det som mycket osannolikt att varken Max Leonard eller Helder Opdebeeck före intrånget inte skulle ha sett eller i huvudsak förstått innebörden av skyltarna. Detta särskilt i ljuset av hur väl förberedda i övrigt som de var inför intrånget.

Avdelning 1

Dessa förhållanden – åklagaren bevisning om innehållet på bl.a. Wikipedia, den bevakning samt stängsel och skyltning som finns vid Musköbasens huvudingång och längs områdets gränser – talar således för att de tilltalade måste ha känt till Musköbasen inte var nedlagd.

Det som dock är mest besvärande för de tilltalade i denna del är de uttalanden som gjorts i olika filmsekvenser som de själva spelat in. Som framgått ovan uttalade Max Leonard före det första intrånget ”[v]i ska till ett ställe som heter Muskö, och i Muskö finns det en jättestor underjordisk ubåtsbas som kanske eller kanske inte kryllar av soldater”. Till det kommer Max Leonards uttalande från en film som tagits inne i basen ” [v]ad håller vi på med...en aktiv jävla ubåtsbas”. I en film som spelades in mellan de båda intrången uttalade Max Leonard vidare ”[v]i ska åka tillbaka för att vi missade en väldigt central del, vi missade den röda zonen”... ”och som har två enorma skyltar där det står Röd zon – tillträde förbjudet till och med för de som faktiskt ska vara där”. Dessa uttalanden ger enligt tingsrätten inte intryck av att de tilltalade var av uppfattningen att Musköbasen var nedlagd. En objektiv tolkning av uttalandena – sedda i sin kontext – ger i stället starkt stöd för slutsatsen att de tilltalade visste om att det pågick militär verksamhet på Musköbasen och ville ta reda på hur mycket av den verksamheten de kunde utforska. I samma riktning talar uttalanden från ett filmklipp där de tilltalade före det första intrånget kom överens om vad de skulle säga om de skulle bli upptäckta; nämligen i huvudsak samma saker som de gjort gällande i detta mål. Enligt tingsrätten ger inte de uttalanden som redovisats intryck att vara skoj eller flams. I stället talar det som framkommit starkt för att uttalandena ger uttryck för verkliga förhållanden och var allvarligt menade.

De tilltalade har i denna del åberopat ett videoklipp benämnt ”Urban Exploration på Muskö”, som laddades upp på YouTube i december 2008. Filmen avser ett program som sändes mellan 1990 och 2003. Enligt de tilltalade måste det för allmänheten framstå som uppenbart att det på Musköbasen inte längre bedrivs militär eller annan hemlig verksamhet då komikern i filmklippet bl.a. tycks röra sig fritt inne i basen, pratar i närheten av skepp, ubåtar och kanoner och avbildar ritningar. Enligt åklagaren

Avdelning 1

har filmen spelats in under kontrollerade former och man kan inte genom innehållet i filmen dra slutsatsen att militären lämnat Musköbasen. Tingsrätten kan konstatera att filmen, som är förhållandevis kort, visserligen visar delar av Musköbasen, men att man utifrån filmen i sig inte kan dra slutsatsen eller bibringas uppfattningen att *all* militär verksamhet på basen är helt nedlagd.

De tilltalade har vidare presenterat uppgifter från ett blogginlägg av en amerikansk turist som var på guidad tur på Musköbasen år 2008. Detta för att visa att de tilltalade hade anledning att tro att Musköbasen inte längre var ett militärt objekt utan snarare ett kommersiellt skeppsvarv. Brigadgeneralen Peder Ohlsson har tagit del av bilderna från blogginlägget och uppgett att han inte känner till att det förekommit guidade turer på Musköbasen och under vilka former det skett. Enligt tingsrätten är det inte möjligt att utifrån bilderna och den knapphändiga informationen i bloggläggat dra några slutsatser om omständigheterna kring turistens besök på Musköbasen. Bevisvärdet är därför lågt.

De tilltalade har även presenterat uppgifter från Google-maps av vilka det framgår att det är möjligt att se mer av verksamheten på Musköbasen jämfört med till exempel Karlskrona örlogsbas och en fransk örlogsbas där Google-maps pixlat basernas område. Enligt tingsrätten kan denna bevisning i någon mån ge stöd för uppfattningen att den militära verksamheten på Musköbasen är nedlagd, men samtidigt måste beaktas att Musköbasen är en underjordisk bas vilket möjligen kan påverka behovet av att pixla Google-maps bild över området. Några säkra slutsatser kring vad utebliven pixling betyder kan därför inte dras.

De tilltalade har vidare som bevisning presenterat viss utredning om hur det ser ut utanför militära anläggningar i Storbritannien och jämfört det med skyltning och staket vid icke militära anläggningar. Syftet med bevisningen har varit att visa att förhållandena vid Musköbasen mer liknar förhållanden vid icke-militära anläggningar och i förlängningen att de tilltalade skulle sakna uppsåt. Enligt tingsrätten har inte denna bevisning något högre bevisvärde. För det första måste en jämförelse mellan olika länder göras med försiktighet, vilket de tilltalade rimligen måste ha förstått. För

Avdelning 1

det andra är det presenterade bildmaterialet begränsat och urvalet har gjorts selektivt av en part. Bevisvärdet är därför lågt.

Tingsrätten kan sammanfattningsvis konstatera att åklagaren har visat att hösten 2018 fanns uppgifter på till exempel Wikipedia om att vissa delar av Musköbasen fortfarande används av militären. Till det kommer att basen omgärdades av stängsel med taggtråd, tydlig skyltning och bevakades av vakter, vilket personer som vistades vid basen inte rimligen kan ha missat eller missuppfattat. Den starkaste bevisningen i uppsåtsdelen är de uttalanden som de tilltalade, främst Max Leonard, gjort i filmerna och som inte kan tolkas på annat sätt än att de tilltalade kände till att det förekom militär och därmed hemlig verksamhet på Musköbasen. Den bevisning som de tilltalade har åberopat har ett förhållandevis lågt bevisvärde och de har inte kunnat förklara sina uttalanden i filmerna på ett godtagbart sätt. En samlad bedömning av den presenterade bevisningen i denna del leder till slutsatsen att de tilltalade måste ha förstått att Musköbasen var en aktiv bas som disponerades av Marinen. Som en följd av det måste de även ha förstått att deras handlande omfattade befattning med uppgifter av hemlig natur.

När det gäller de tilltalades insikter i fråga om att uppgifternas uppenbarande kunde medföra men för Sveriges säkerhet, kan tingsrätten konstatera följande. Det har inte framkommit att Max Leonard eller Helder Opdebeeck vid tidpunkten för gärningen hade har några särskilda kunskaper om militära förhållanden eller militär information; de har inte varit anställda inom sitt respektive lands försvarsmakt eller haft något särskilt intresse för militära frågor. Tingsrätten bedömer därför att varken insikts- eller avsiktssuppsåt kan läggas dem till last i denna del. Deras handlande har dock innefattat upprepade och relativt långvariga intrång i Musköbasen i förening med en mycket omfattande dokumentation av dess innandöme. Detta ska ses i ljuset bl.a. av deras dokumenterade uttalanden om att de befann sig i en aktiv ubåtsbas och deras intresse för att utforska den röda zonen. Dessa omständigheter sammantagna visar enligt tingsrätten att de måste ha insett att det fanns en betydande risk för att de befattade sig med uppgifter av hemlig natur vars uppenbarande för främmande makt kunde medföra men för Sveriges säkerhet. Vidare visar deras handlande vid intrånget, bl.a. att återkomma till basen efter det första intrånget i syfte att ytterligare utforska den röda

Avdelning 1

zonen trots att de då iakttagit såväl larmanordningar som stora förbudsskyltar inne i basen, att riskens förverkligande inte var ett för dem relevant skäl att avstå från gärningen. Tingsrätten anser därför att likgiltighetsuppsåt kan läggas dem till last.

När det gäller Musköbasen klassificering som skyddsobjekt måste det stå klart för var och en att det för områden i och kring militära anläggningar råder särskilda bestämmelser för till exempel tillträde, närvaro, filmande och fotografering. Det är inte något som är unikt för Sverige. I den delen finner tingsrätten att insiktsuppsåt kan läggas de tilltalade till last.

Sammanfattningsvis finner tingsrätten att således att uppsåt kan läggas de tilltalade till last i alla delar.

Hur ska gärningarna bedömas?

Gärningen i gärningsbeskrivningens första stycke ska bedömas som obehörig befattning med hemlig uppgift. Åklagaren har gjort gällande att brottet ska bedömas som grovt brott särskilt eftersom det rört sig om förhållanden av stor betydelse för Sveriges säkerhet men även med beaktande av att det varit fråga om planerad, organiserad och upprepad verksamhet.

Som framgått ovan har tingsrätten funnit att det genom Försvarmaktens menbedömning i förening med de uppgifter som FM060 och brigadgeneralen Peder Ohlsson lämnat är visat att de hemliga uppgifter som de tilltalade tagit befattning med rört förhållanden av stor betydelse för Sveriges säkerhet. Även denna omständighet omfattas enligt tingsrätten – med stöd av samma motivering som redovisats ovan – av de tilltalades likgiltighetsuppsåt. Mot denna bakgrund och efter en samlad bedömning av övriga omständigheter kring gärningen finner tingsrätten att de tilltalade ska dömas för grov olovlig befattning med hemlig uppgift.

De tilltalade ska även dömas för obehörigt tillträde till skyddsobjekt. Denna gärning omfattar tillkommande moment i förhållande till gärningen som konstituerar brottet grov obehörig befattning med hemlig uppgift och straffbestämmelserna har därtill

Avdelning 1

åtminstone delvis olika skyddsintressen (se prop. 2017/18:102 s. 22). De tilltalade ska därutöver dömas för brottet olovlig avbildning av skyddsobjekt. Detta med hänsyn till de olika intressen som brotten grov obehörig befattning med hemlig uppgift och olovlig avbildning av skyddsobjekt avser att skydda. Vad gäller brotten olovlig avbildning av respektive obehörigt tillträde till skyddsobjekt noteras att det i tiden efter brottstidpunkten skett vissa ändringar i lydelsen av de aktuella bestämmelserna i skyddslagen och att det är lydelsen före 1 januari 2020 som är tillämplig.

Förverkande

Förverkandeyrkandena är lagligen grundade och har lämnats utan eriran av de tilltalade. Yrkandena ska bifallas.

PÅFÖLJD

Max Leonard och Helder Opdebeeck är – såvitt känt – tidigare ostraffade. De lever under ordnade sociala förhållanden.

De tilltalade ska dömas för grov obehörig befattning med hemlig uppgift, obehörigt tillträde till skyddsobjekt och olovlig avbildning av skyddsobjekt. Det allvarligaste brottet ur straffvärdesynpunkt är grov obehörig befattning med hemlig uppgift. Tingsrätten bedömer – mot bakgrund främst av omfattningen av dokumentationen av Musköbasens innandöme och med beaktande av att intrång skett vid två tillfällen – att brottslighetens straffvärde uppgår till fängelse i ett år och sex månader.

Med hänsyn till det höga straffvärdet och att brottet grov obehörig befattning med hemlig uppgift enligt praxis är ett artbrott, kan någon annan påföljd än fängelse inte komma i fråga. Vid straffmätningen beaktar tingsrätten att det har förflutit nästan tre och ett halvt år sedan brotten begicks och mer än två år sedan åtalet väcktes. Skälet till tidsutdräkten är den coronapandemi som drabbade världen i februari 2020 och de restriktioner – bl.a. i form av begränsningar i rätten att resa mellan länder – som därefter infördes. Tidsutdräkten är därmed inte en omständighet som ska gå ut över de tilltalade, som har rätt att få sin sak prövad inom skälig tid. Tingsrätten finner att det därför finns skäl att sätta ned straffens längd med två månader.

Max Leonard har anfört att han sannolikt kommer att förlora sin anställning om han döms till fängelse. Någon närmare utredningen kring detta han har dock inte presenterat. Tingsrätten beaktar därför inte den omständigheten vid straffmätningen.

Sammanfattningsvis ska de tilltalade dömas till fängelse i ett år och fyra månader.

YPPANDEFÖRBUD

Det finns skäl att förordna om fortsatt sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för att de uppgifter som förebringats vid huvudförhandling inom stängda dörrar. För att tystnadsplikten ska gälla även för de personer som närvarat vid förhandling inom stängda dörrar, som enligt offentlighets- och sekretesslagen inte annars omfattas, ska det s.k. yppandeförbudet fortsatt gälla.

ÖVRIGT

Skyldigheten att betala avgift till brottsofferfonden följer av lag.

De ersättningsyrkanden som de offentliga försvararna framställt framstår – mot bakgrund av målets art och omfattning och med beaktande av att handläggningen dragit ut på tiden – som rimlig. Dessa ska därför bifallas. Eftersom de tilltalade döms till längre fängelsestraff ska kostnaderna stanna på staten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga

Överklagande – ställt till Svea hovrätt – senast 2022-06-08.

Peter Grym

Karin Erlandsson

Avräkningsunderlag bifogas

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT

DOM
2022-05-18

Mål nr: B 16964-18

Avdelning 1

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19861166-9535	Datum för dom/beslut 2022-05-18
Efternamn Alexander G Opdebeeck	Förnamn Helder

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2018-12-02	2018-12-20

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Björnkullavägen 5 A
Telefon
08-561 660 10

Öppettider
måndag - fredag
08:30-16:00

Postadress
141 84 Huddinge

E-post
sodertorns.tingsratt.avdelning1@dom.se
Webbplats
www.sodertornstingsratt.domstol.se

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19850870-1631	Datum för dom/beslut 2022-05-18
Efternamn Leonard	Förnamn MAX William

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2018-12-02	2018-12-20

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Björnkullavägen 5 A
Telefon
08-561 660 10

Öppettider
måndag - fredag
08:30-16:00

Postadress
141 84 Huddinge

E-post
sodertorns.tingsratt.avdelning1@dom.se
Webbplats
www.sodertornstingsratt.domstol.se

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.